

Zakres materiału III Konkurs Wiedzy o Wilkiej Brytanii

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Jest to państwo wyspiarskie położone w Europie Zachodniej. W skład Wielkiej Brytanii wchodzi: **Anglia, Walia, Szkocja i Irlandia Północna.**

Powierzchnia: 244 100 km²

Najwyższe wzniesienie: Ben Nevis (1344 m)

Najdłuższa rzeka: Severn(Walia, Anglia) oraz Tamiza ang.The Thames (Anglia)

Największe jezioro: Loch Lomond

Ludność: ok. 59,5 mln

Stolica: Londyn

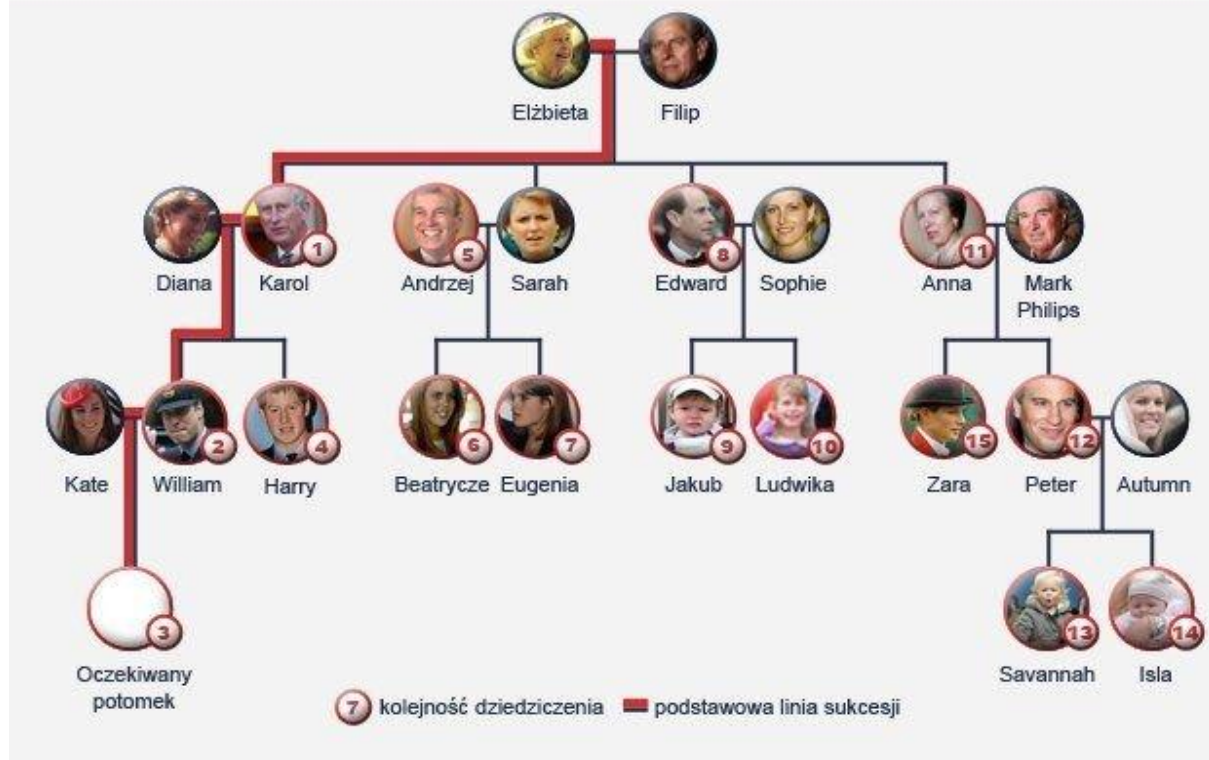
Ustrój: monarchia

Języki: angielski (urzędowy), walijski, irlandzki,szkocki

Waluta: 1 funt szterling oznaczany symbolem £ = 100 pensów

Głowa państwa: Queen Elizabeth II Windsor (Elżbieta II)

Kto odziedziczy brytyjski tron?

Szefrządu: David Cameron (Premier)

Hymn państwowy: *God Save the Queen (Bożechońkrólową)*

Większemiasta: Birmingham , Leeds, Glasgow, Sheffield, Liverpool, Manchester

Religie: anglikanizm, katolicyzm, islam

Słynne uniwersytety: Cambridge, Oxford

Największy port lotniczy: Heathrow

Najśłynniejsi pisarze: William Shakespeare, Agatha Christie, Charles Dickens, Jane Austen, J.R.R. Tolkien, J.K.Rowling

Najśłynniejszymuzycy: The Beatles, The Rolling Stones, David Bowie, Queen, Phil Collins, The Spice Girls, Sting, Oasis, Blur.

Najśłynniejsinaukowcy: Isaac Newton, James Watt, Charles Darwin, Alexander Fleming

Najśłynniejsze postacie: Mr Bean (Jaś Fasola), James Bond 007, detektyw Sherlock Holmes

Ważne święta i uroczystości:

Halloween (31.10) - umieszcza się w wyeksponowanych miejscach domów, wydrążonych i podświetlonych od wewnątrz dyń z wyciętymi kształtami różnych postaci (Jack'-o-lantern), kulminacyjnym momentem tego święta jest odwiedzanie domów przez przebrane dzieci, które wypowiadają zdanie "trick or treat" – cukierek albo psikus, co ma nakłonić odwiedzonego domownika do poczęstowania dzieci garścią wcześniej zakupionych na ten cel słodczy pod "groźbą" zrobienia mu psikusa.

Guy Fawkes' Day (5.11) - dzień 5 listopada w Wielkiej Brytanii jest dniem publicznego dziękczynienia. Jest znany pod nazwą "Dnia Guy'a Fawkes'a" (Guy Fawkes' Day) lub "Nocy Guy'a Fawkes'a (Guy Fawkes' Night). Dzieci niosą przez miasto kukły Guy'a, wykonane ze starych ubrań wypchanych słomą, papierami i liśćmi, krzyżąc: "Pensy dla Guy'a!". Następnie kukły są palone, czemu towarzyszą pokazy sztucznych ogni (Bonfire Night), festyny i barbecue w ogrodach i parkach. Dzień Guy'a Fawkes'a jest jednym z najbardziej niezwykłych świąt w Europie - niewiele krajów świętuje rocznicę nieudanego zamachu na swojego króla i parlament i to jeszcze w tak wyszukany sposób. Jest także wierszyk dotyczący tego święta, który zna każde dziecko w całej Wielkiej Brytanii:

***Remember, remember the fifth of November,
Gunpowder treason and plot.
We see no reason
Why gunpowder treason
Should ever be forgot!***

Tego dnia 1605r. grupa wyznawców religii rzymsko - katolickiej próbowała wysadzić w powietrze Parlament (Izbę Lordów) z rządem, królem Jakubem I - gorliwym wyznawcą kościoła anglikańskiego, królową oraz ich synem. Nienawidzili oni króla z całego serca, ponieważ od początku sprawowania władzy prześladował purytan i katolików. Mieli nadzieję, że jeśli go zamordują, angielscy katolicy będą mogli przejąć władzę w państwie angielskim. Spisek ten nazwano Spiskiem Prochowym. Konspiratorzy wynajęli piwnicę pod budynkiem Izby Lordów, a Guy Fawkes ukrył trzydzieści sześć beczek prochu kilka dni przed uroczystym otwarciem obrad parlamentu. Miał on podpalić lont dokładnie 5 listopada. Jednak nie wszystko poszło zgodnie z planem. Jeden ze spiskowców ostrzegł swego krewnego, lorda Monteagle, aby 5 listopada nie szedł do parlamentu. Lord Monteagle zaalarmował wtedy rząd i Guy Fawkes został znaleziony w piwnicy i aresztowany. Został poddany torturom, podczas których zdradził tożsamość innych uczestników spisku. Skazano go, a także innych konspiratorów, na śmierć przez powieszenie. Jednak również to wydarzenie było dość nietypowe. 31 stycznia 1606 roku Guy Fawkes miał stanąć naprzeciw swego losu. Tego dnia miała odbyć się w Londynie jego publiczna egzekucja (pozostałych konspiratorów, którzy przeżyli, stracono dzień wcześniej). Jednak gdy Guy wchodził już na szafot, niespodziewanie zeskoczył z drabiny i skręcił sobie kark. Zmarł natychmiast.

New Year's Day – Nowy Rok

St Valentine's Day – Dzień św. Walentego (14.02)

Pancake Day (wtorek przed Środą Popielcową)

April Fools' Day - Prima Aprilis (1.04)

Easter - Wielkanoc

Christmas (24.XII)- Święta Bożego Narodzenia

Ustrój polityczny

- Wielka Brytania jest **monarchią parlamentarną**
- Stolicą państwa jest **Londyn**.

- Obecnym monarchą brytyjskim jest królowa **Elżbieta II**, która została koronowana w 1953. Dzisiaj jej funkcje są głównie ceremonialne, a rzeczywiste rządy spoczywają w rękach premiera.

Wielka Brytania jest dziedziczną monarchią parlamentarną. To oznacza, że monarcha, obecnie **Królowa Elżbieta II, jest głową państwa**. Królowa jest także:

- głową systemu prawnego Wielkiej Brytanii,
- głównodowodzącym siłami zbrojnymi
- oraz głową Kościoła Anglikańskiego.
- Uczestniczy także w zwołaniach i rozwiązaniach Parlamentu.
- Jej podpis (tzw. sankcja królewska) jest wymagany, aby projekt ustawy stał się prawem. Jednakże, nigdy nie odmawia podpisu pod projektem, który został zaakceptowany przez Parlament.
- Królowa oficjalnie mianuje Premiera, kierujących ministerstwami, sędziów, dyplomatów i biskupów Kościoła Anglikańskiego.
- Przyznaje również wiele ważnych nagród i wyróżnień.
- W stosunkach międzynarodowych Królowa ma możliwość wypowiadać wojnę, zawierać pokój, zawierać traktaty i anektować lub cedować terytoria.
- Pośród jej wielu królewskich obowiązków znajdują się regularne wizyty w obcych krajach, w których reprezentuje Wielką Brytanię.

Organem doradczym Królowej jest 300-osobowa Tajna Rada.

Parlament Zjednoczonego Królestwa składa się z dwóch izb:

Izby Gmin – House of Commons oraz Izby Lordów – House of Lords

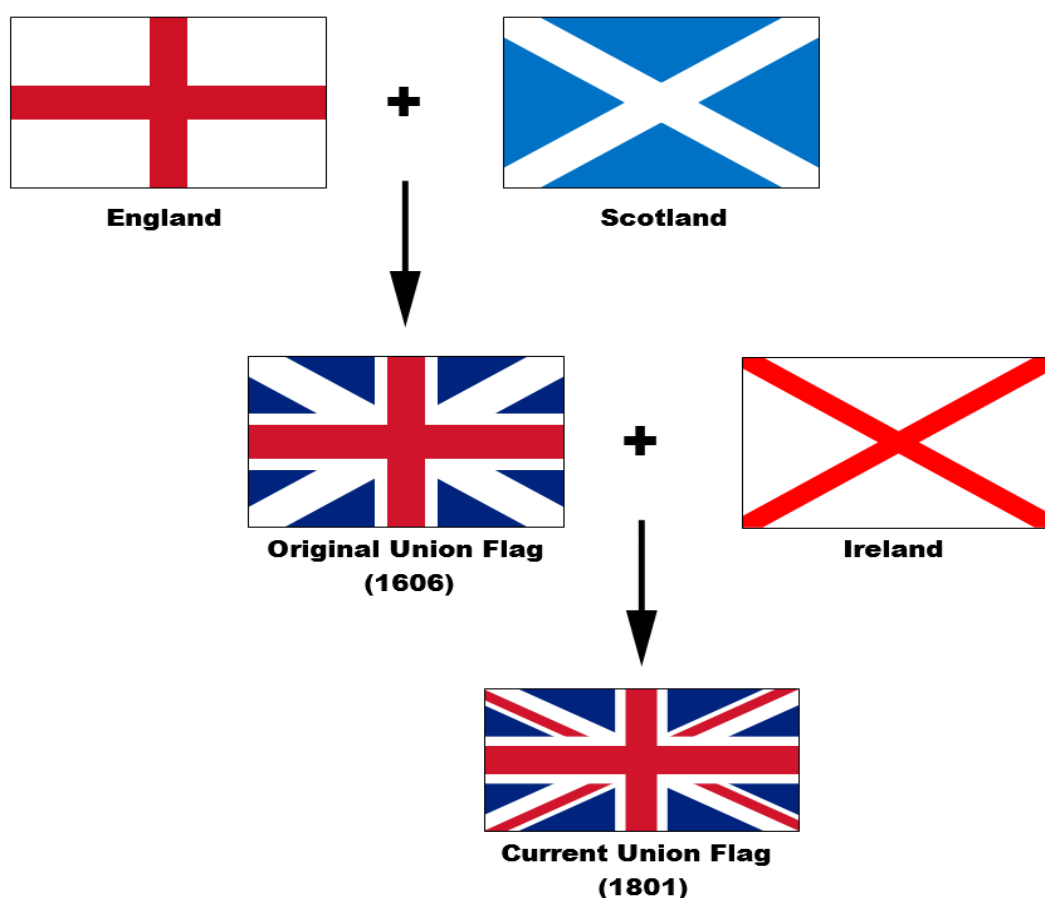
System polityczny dwupartyjny (główne znaczenie mają **Partia Konserwatywna (Conservative Party)** i **Partia Pracy (Labour Party)**).

Jednostka	Stolica	Ludność	Język urzędowy	Patron	Symbol	Flaga
Anglia	Londyn	50 mln	angielski	Św. Jerzy	Róża	
Szkocja	Edynburg	5 mln	angielski, szkocki	Św. Andrzej	Oset	
Walia	Cardiff	2,9 mln	angielski, walijski	Św. Dawid	Żonkil	
Irlandia Północna	Belfast	1,7 mln	angielski, irlandzki	Św. Patryk	Koniczyna	

Flaga narodowa

Flaga narodowa Wielkiej Brytanii (zwana **Union Jack**). Flaga brytyjska do pewnego stopnia odzwierciedla historię kraju. Union Jack składa się z trzech krzyży trzech świętych patronów:

- czerwony na białym tle to krzyż św. Jerzego - patrona **Anglii**
- biały przekątny krzyż na niebieskim tle to krzyż św. Andrzeja patrona **Szkocji**
- czerwony przekątny krzyż na białym tle to krzyż św. Patryka - patrona **Irlandii**

Flaga Walii nie została umieszczona na Union Jack ponieważ kiedy stworzono pierwszą flagę Union Jack w 1606r. , Walia była już zjednoczona z Anglią, dlatego właśnie Walia jest reprezentowana przez angielską flagę.

- **Hymn państwowy**

„**God Save the Queen**” (**Boże chroń Królową**) to angielska pieśń patriotyczna nieznanego autorstwa. Jest narodowym hymnem Wielkiej Brytanii i jej kolonii. W okresie kiedy monarchą brytyjskim jest król pieśń ta jest wykonywana jako *God Save the King* (jak było pierwotnie).

System edukacyjny w Wielkiej Brytanii

W Anglii i Walii szkolnictwo dzieli się na cztery stopnie:

1. Primary school - podstawowa
2. Secondary school - średnia
3. Further education -dalsza
4. Higher education - wyższa

Dzieci powinny zacząć chodzić do szkoły w pierwszym semestrze przypadającym **po ich 5 urodzinach**, Muszą pozostać w szkole do **16 lat**.

Większość uczniów **kończy primary school w wieku 11 lat** i kontynuuje naukę w secondary school. Zazwyczaj szkoły nie wymagają zdawania egzaminów wstępnych.

Nauka w primary i secondary school podzielona jest na **cztery stopnie**, zakończone egzaminami. Uczniowie przystępują do nich w wieku 7, 11, 14 i 16 lat. Ostatni z tych egzaminów - **General Certificate of Secondary Education (GCSE) level** - umożliwia kontynuowanie nauki w szkołach średnich, college'ach lub podjęcie pracy.

Egzaminy

15-16 lat - General Certificate of Secondary Education (GCSE), zdawany z wielu przedmiotów na zakończenie secondary school. Oceny od A* (najwyższa) do G (najniższa).

18 lat - General Certificate of Education Advanced Level (GCE A-level) oraz Advanced Supplementary (AS), zdawane na zakończenie szkoły średniej (porównywalne do polskiej matury).

W znakomitej większości angielskich szkół obowiązują mundurki, w każdej innej, należy więc również dowiedzieć się jak dziecko ubrać, żeby nie czuło się źle w nowej klasie.

Potrawy:

Anglicy jadają trzy główne posiłki dziennie:

- śniadanie (breakfast) - pomiędzy 7:00, a 9:00,
- lunch - pomiędzy 12:00, a 13:30
- późny obiad (dinner) - pomiędzy 18:00, a 20:00

- W niedziele główny posiłek jadany jest w południe, a nie wieczorem. Tradycyjnie angielskie śniadanie składa się z jajek, bekonu, kiełbasek, opiekanego chleba, grzybów i fasolki wraz z filiżanką kawy.
- Dzisiaj typowe śniadanie to miseczka płatków, kawałek tostu, oraz sok pomarańczowy lub kawa.
- Anglicy jedzą obiad dość późno ok. 18-19 godz., ale jest to ich główny posiłek tak jak w większości krajów. Kiedyś był to jakiś rodzaj mięsa z sosem i warzywami. Dzisiaj jednak na angielskich stołach gości najczęściej potrawka z ryżu lub makaronu.
- Wiele dzieci w szkole, oraz ludzie w pracy jadają lunch zazwyczaj jest to kanapka, paczka chipsów lub chrupek jakiś owoc i napój. Wszystko to zapakowane jest w plastikowym pojemniku.
- Tradycyjną potrawą angielską są chips and fish (ryba i frytki).

Holidays:

Większość Brytyjczyków jeździ na wakacje latem. Najpopularniejszymi miesiącami, w których Brytyjczycy wybierają się na wakacje są lipiec oraz sierpień. Wielu Brytyjczyków jedzie na dutygodniowe wakacje. Najbardziej popularnym miejscem do którego wybierają się na wakacje są Hiszpania oraz Wyspy Karaibskie, Floryda. Dlaczego większość Brytyjczyków decyduje się na wycieczki zagraniczne? Z powodu brytyjskiej pogody, która bywa bardzo kapryśna...

Jeżeli nie wakacje za granicą to co? Otóż, Brighton to najbardziej znany kurort brytyjski. Bardzo popularna jest również Szkocja z powodu wspaniałych gór po których Brytyjczycy uwielbiają chodzić latem.

Sports:

Najbardziej popularnymi sportami w Wielkiej Brytanii są:

Tennis

Golf

Cricket

Pływanie (w Wielkiej Brytanii znajduje się około 20 tysięcy basenów publicznych a dzieci pływają 2, 3 razy w tygodniu regularnie)

Rugby

Football

Horseracing

Motor racing

Herbatka

Zwyczaj picia popołudniowej herbaty (afternoon tea) sprowadziła do Anglii Anna, 17. księżna Bedfordu, w roku 1840. Księżna robiła się głodna około godziny 4. Wieczorny posiłek był podawany późno bo o 8 wieczorem. Przerwa pomiędzy lunchem a obiadem była więc długa. Księżna prosiła wtedy aby przyniesiono do jej pokoju herbatę i ciasto. Wkrótce stało się to jej zwyczajem i zaczęła zapraszać przyjaciół na *afternoon tea*.

Ta przerwa na herbatę stała się modnym, towarzyskim spotkaniem. W czasie lat 80. XVIII w. kobiety z wyższych sfer ubierały się długie, eleganckie suknie, zakładały rękawiczki i kapelusze na *afternoon tea*, która była zazwyczaj serwowana w salonie między godziną 4 a 5 popołudniu.

Tradycyjna *afternoon tea* składała się z wykwintnych kanapek, ciast i innych słodczy. Herbatka pochodziła z Indii. Nalewana była ze srebrnych dzbanków do delikatnych, chińskich filiżanek.

Jednak teraz w przeciętnym, angielskim domu *four o'clock tea* to tylko ciasteczka lub małe ciasto z kubkiem herbaty (z torebki oczywiście).

LONDON

London położony nad Tamizą, jest jednym z dwu największych miast Europy, jest także jednym z większych miast świata zarówno w skali samego miasta jak i aglomeracji. Liczba mieszkańców Londynu wynosi około 7,1 miliona na obszarze 1607 km²;

Co warto zobaczyć w Londynie:

- **Palace Buckingham** położony przy Saint James Park. Nazwa pałacu pochodzi od dworu, jaki w roku 1703 wznosił tu książę Buckingham. Pierwszą mieszkanką pałacu była królowa Wiktorja. Wnętrze pałacu, bogato zdobione, niestety nie jest dostępne dla turystów, jednak dla tych najbardziej spragnionych - turystów udostępnione są: Galeria Królowej i Stajnie Królewskie. Przed pałacem turyści mogą obejrzeć słynną na całym świecie ceremonię zmiany warty. Obecnie pałac ten jest zamieszkały przez królową Elżbietę II. Jej obecność sygnalizuje wciągnięty na maszt sztandar.

- **The Houses of Parliament – Parlament** - The Palace of Westminster jest siedzibą parlamentu, który składa się z dwóch izb: niższej - House of Commons (Izba Gmin) i wyższej - House of Lords (Izba Lordów). Na zwiedzenie trzeba dość długo czekać w kolejce. The Houses of Parliament jest niezwykle malowniczy i fotogeniczny o każdej porze dnia i roku, w konsekwencji czego został utrwalony wiele razy przez znanych malarzy.
- **Big Ben** jest to nazwa ważącego 14 ton dzwonu umieszczonego na szczycie 106 metrowej wieży. Uważany jest on za symbol Wielkiej Brytanii. Zegar ten jest największym zegarem w Wielkiej Brytanii. Wyposażony jest w cztery tarcze o średnicy 7,5 m każda oraz we wskazówki o długości 4,25 m. Czyż to nie imponujące rozmiary jak na rok 1858? Podaje on niemalże dokładny czas i co godzinę wybija. Odgłos zegara możemy usłyszeć codziennie w radio BBC.
- **Tower of London** - czasem nazywana Londyńska Tower czyli Pałac i Twierdza Jej Królewskiej Mości jest budowlą obronną i pałacową monarchów Anglii. W swej zadziwiającej historii budynek ten był fortecą, więzieniem, pałacem, a nawet służył jako Zoo. Legenda głosi, że, kiedy z Tower znikną kruki upadnie brytyjskie królestwo.

Jak wiadomo Tower of London było więzieniem. Podobno nie było stamtąd ucieczki, ponieważ wejście było zaraz nad wodą - podpływano łódkami i tam prowadzono więźniów do celi.

- **most zwodzony Tower Bridge (1894 r.)** - przeprowadzony przez rzekę Tamizę, w pobliżu Tower of London, od której bierze swą nazwę. Jeden z najbardziej znanych obiektów w Londynie, zbudowany w stylu wiktoriańskim. Most został ukończony w 1894. Jest mostem zwodzonym, umożliwiającym przepływanie statków oceanicznych od 60 m wysokości powyżej poziomu wody. Przez pierwsze lata był otwierany nawet 6000 razy rocznie teraz jedynie 400 razy na rok. Tower Bridge przecina Tamizę na wschodnim końcu Londynu. Od początku swojego istnienia uznawany był za arcydzieło ówczesnej inżynierii. Nocą most jest przepięknie oświetlony.
- **London Eye** - jest jednym z wielu londyńskich przedsięwzięć mających na celu uczczenie koniec XX wieku - Millenium. Pomysł na zbudowanie największego na świecie koła widokowego powstał w roku 1994. Całe przedsięwzięcie pochłonęło 34 miliony funtów! Wielka konstrukcja przypominająca koło rowerowe (200 razy większa od zwykłego koła rowerowego) daje możliwość oglądania panoramy Londynu o promieniu 48 km. Na olbrzymim kole London Eye umieszczone są 32 kapsuły, z których każda może pomieścić 25 osób. Jednocześnie nad ziemią może znajdować się 800 osób! Prędkość z jaką poruszają się turyści wynosi 0,8 km/h, a pełny czas trwania podróży wynosi około 30 minut.
- **Madami Tussauds - Muzeum Figur Woskowych** - Jest to jedna z najpopularniejszych atrakcji turystycznych oferowanych przez Londyn. Madame Tussaud przybyła po raz pierwszy do stolicy Wielkiej Brytanii w 1802 roku, przywożąc ze sobą wyrzeźbione głowy straconych francuskich arystokratów. Od tego czasu jej woskowe modele przyciągają tłumy turystów z całego świata. Wystawa tych przepięknych figur woskowych podzielona jest na kilka części, gdzie zwiedzający mogą podziwiać znanych, jak i tych cieszących się złą sławą postaci zarówno w przeszłości jak i również w teraźniejszości. Wśród kilkuset figur można także zobaczyć dwóch Polaków: Jana Pawła II oraz Lecha Wałęsę.
- **Trafalgar Square – Plac Trafalgar** - jest uznawany za serce centralnego Londynu. Plac ten powstał w XIX wieku na miejscu dawnych stajni królewskich. Na Trafalgar Square znajduje się piękna kolumna Nelsona, fontanna oraz dwa pomniki. Pierwszy z nich jest Jakuba II, a drugi Jerzego IV. Jednak ze wszystkich budowli najbardziej widoczna jest wyżej wymieniona 56. metrowa kolumna Nelsona. U podstawy tejże kolumny znajdują się cztery lwy oraz cztery płaskorzeźby odlane ze zdobytych dział francuskich. Płaskorzeźby przedstawiają zwycięstwa admirała Nelsona pod Trafalgarem, Kopenhagą, Aboukirem i St Vincent.
- **10 Downing Street** - Przy Downing Street 10 znajduje się rezydencja premiera Wielkiej Brytanii. Obecnie rezyduje tu Gordon Brown. Pod numerem 11 mieszka

kanclerz skarbu, a pod 12. minister pełniący funkcję rzecznika dyscyplinarnego rządzącej frakcji w parlamencie. Na tej ulicy znajduje się również Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Gospodarki Mieszkaniowej i Samorządów Lokalnych oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

- **Katedra św. Pawła (St Paul's Cathedral)** to jeden z najbardziej znanych kościołów anglikańskich w Wielkiej Brytanii i budowli Londynu. Znajduje się w samym sercu londyńskiej dzielnicy City of London i formalnie pełni funkcję głównej świątyni tej dzielnicy. Msze odbywają się tutaj jedynie w niedziele i Boże Narodzenie, jednak za uczestniczenie w nich pobierana jest opłata, ze względu na to, że liturgii towarzyszą występy jednego z najświetniejszych chórów męskich na świecie. Wewnątrz katedry znajduje się kilka galerii. Największą popularnością cieszy się Stone Gallery, z której rozpościera się rozległy widok na zakole Tamizy. Druga galeria, **Whispering Gallery** (Komnata Szeptu), jest znana ze świetnej akustyki, umożliwiającej porozumiewanie się szeptem z odległości 30 m.
- **Opactwo Westminsterskie (Westminster Abbey)**- dwuwieżowa katedra z grobami władców, od XIV w. również miejsce spoczynku wybitnych mężów stanu oraz poetów i prozaików.
- **Galeria Narodowa (National Gallery)** - mieści się przy placu Trafalgar. Została założona na początku XIX wieku. W 1824 król Jerzy IV przekonał niechętny rząd do zakupu 38 cennych obrazów, w tym dzieł Rafaela i Rembrandta, co dało początek kolekcji narodowej. Od tego czasu zbiór stale się powiększa dzięki zamożnym ofiarodawcom.
- **Muzeum Historii Naturalnej (Museum of Natural History)** - W Muzeum Historii Naturalnej zobaczyć można stałą wystawę dinozaurów oraz kolekcję największych, najrzadszych i najbardziej niezwykłych zwierząt z całego świata. Znajdują się tam atrakcje, których nie możesz przegapić, jak na przykład naturalnej wielkości model pływająca błękitnego, pająk sprzed 40 milionów lat, symulator trzęsienia ziemi czy jajo strusia mamutaka. W Muzeum Historii Naturalnej znajdują się setki interesujących eksponatów.
- **Science Museum – Muzeum Nauki** - W muzeum nauki znajdziemy ponad 300 000 eksponatów - od najmniejszych układów elektronicznych do naturalnej wielkości

samolotów. Aby dokładnie zwiedzić wszystkie 7 pięter muzeum potrzebny jest cały dzień.

Parter - Na parterze znajdziemy wszystko związane z kosmosem - zaprojektujemy własną rakietę, zobaczymy oryginalnego Apollo 10 oraz poznamy historię badania kosmosu.

1 piętro - Na tym piętrze znajdują się eksponaty związane z telekomunikacją, rolnictwem, budownictwem, pogodą oraz mierzeniem czasu. Znajduje się tam także część interaktywna - "Kim jestem?".

2 piętro - Drugie piętro poświęcone jest matematyce, informatyce, a także marynarce. Warto zobaczyć pierwsze komputery, które zajmowały całe pomieszczenia oraz liczne modele statków i łodzi podwodnych.

3 piętro - Najciekawszą częścią tego piętra jest interaktywna wystawa "W przyszłości", dzięki niej możemy zobaczyć jak już wkrótce będzie wyglądać życie. Warto zobaczyć także wystawę o lotnictwie i nauce w 18. wieku.

4 piętro - Jest to jedno z ciekawszych pięter, w całości poświęcone jest medycynie.

5 piętro - Podobnie jak na piętrze niżej, znajdziemy tam wszystko o medycynie oraz weterynarii.

Inne ciekawe miejsca:

- **Stonehenge**- Jedna z największych budowli megalitycznych wzniesiona ok. 1800-1400 p.n.e., ok. 13 km na północ od Salisbury, w południowej Anglii. Centrum megalitu stanowi kamienny ołtarz ustawiony wewnątrz podkowiastej konstrukcji 5 trylitów, złożonej z bloków o długości 9 m i wadze ok. 50 t oraz 19 mniejszych głazów. Otacza ją krąg 50 kamieni, obwiedziony zewnętrznym kręgiem skonstruowanym z 30 potężnych głazów o wysokości ok. 4 m, nakrytych poprzecznymi blokami. Całość otacza rów i wał ziemny o średnicy ok. 115 m, z którym łączy się aleja usytuowana na osi wschodu słońca w okresie letniego zrównania dnia z nocą. Można przypuszczać, że Stonehenge został wzniesiony jako miejsce kultu Nieba (Słońca i Księżycy).
- **Windsor Castle - Zamek królewski w Windsorze**, złożony z licznych zabudowań otoczonych murami z wieżami i bramami. Rezydencja królów angielskich. W jej podziemiach znajdują się groby królewskie. Windsor mieści cenne zbiory malarstwa, rysunku i wyrobów rzemiosła artystycznego. W 1992r. zamek niemal doszczętnie spłonął, odbudowany i udostępniony ponownie publiczności 1997.

CIEKAWOSTKI

- **Henryk VIII:** król Anglii od 1509r. do końca życia, słynny z powodu swoich sześciu żon oraz jako monarcha o najbardziej, spośród angielskich władców, nieskrępowanej władzy. Podczas jego panowania nastąpił rozłam z Kościołem rzymskokatolickim oraz późniejsze ustanowienie niezależnego **Kościoła anglikańskiego**.
- **Anglicy są inni...** Oczywiście żadna rzecz nie może być podobna do tych przyjętych w Europie za standard. W gniazdkach płynie prąd o napięciu 240 V. Oczywiście można używać przedmioty elektryczne przywiezione z Polski. Jednak nasza wtyczka nie będzie pasować do gniazdek w Anglii, należy zaopatrzyć się w specjalny adaptor, dostępny np. w sklepach wolnoślowych na promie czy lotnisku, który umożliwi podłączenie przedmiotów przywiezionych z naszego kraju. Ta sama sytuacja odnosi się do rzeczy zakupionych w Wielkiej Brytanii, a które będą używane w Polsce.
- **Dlaczego Anglicy jeżdżą pod prąd?** Ponieważ na terenie Wielkiej Brytanii obowiązuje **lewostronny ruch uliczny**. Ważne są również zasady ruchu obowiązującego pieszych. Przejścia dla pieszych są inaczej sygnalizowane jak w Polsce. Nie ma czerwonego i zielonego światła. Jeśli zbliżacie się do przejścia dla pieszych i widzicie migające żółte światło jest to znak, że masz pierwszeństwo i nadjeżdżający samochód musi się zatrzymać przed przejściem.
- **Czas...** W momencie przekraczania granicy zmuszeni jesteście do przesunięcia naszych zegarków **o jedną godzinę do tyłu**.
- **Inch - Stopa - Mila** czyli **Jednostki miar**, które są chyba jednym z największych problemów.
- **Walia** - W Walii nazwy miejscowości podawane są w dwóch językach : angielskim i walijskim. Dzieci w szkołach uczą się, obok języka angielskiego, również języka walijskiego. Dane z 1993r. informują, że około 22% ludności Walii potrafi porozumiewać się po walijsku. **Słowa walijskie należą do bardzo długich** i charakteryzują się licznymi zbitkami spółgłoskowymi i samogłoskowymi.
- Oto **najdłuższa na świecie nazwa stacji kolejowej**, znajdującej się w Walii: LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWYLLLLANTISILIOGOGOCH, Anglesey

Bibliografia:

http://pl.wikipedia.org/wiki/Wielka_Brytania

<http://spraszko.pl/13-ENGLISH/UK-zakres-materialu.htm>

Filmy Youtube z serii „Window on Britain”:

http://www.youtube.com/watch?v=MKzD9fAyD_Y&list=PL4C803F45AFD9E065An
introduction to Britain

http://www.youtube.com/watch?v=wH_xy3uLbqE Schools in Great Britain

<http://www.youtube.com/watch?v=sqY515KAAEc&list=PL4C803F45AFD9E065> Festivals

<http://www.youtube.com/watch?v=ExEmiHRWhAo&list=PL4C803F45AFD9E065> Pop Music

<http://www.youtube.com/watch?v=WeieAdG9NVo&list=PL4C803F45AFD9E065> Food

<http://www.youtube.com/watch?v=POqIlg0XITAE&list=PL4C803F45AFD9E065> About London

<http://www.youtube.com/watch?v=xwk66gZodJc&list=PL4C803F45AFD9E065> Sports

<http://www.youtube.com/watch?v=2T98QwcwBJA> Holidays